

Peilvoorstel Monumentenbeleid

Domeinvergadering Fysiek

9 december 2025

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

- Recente stappen
- Peilpunten
- Vernieuwing monumentenbeleid via 3 sporen
- Verbetering van procedures en werkwijzen
- Transparanter maken en versoepelen van regels en kaders
 - Kozijnen, beglazing en zonnepanelen
 - Voorbeelden
 - Voorbeeld van afwegingskader
- Peilpunten
- Vervolgstappen

Recente stappen

- 3 juni 2025: Domeinvergadering Fysiek – Presentatie over proces, aanpak en inhoudelijke afwegingsmethoden
- 24 juni 2025: Motie vreemd CDA – Versoepeling monumentenbeleid
- 1 oktober 2025: Raadsexcursie monumentenwandeling
- 4 november 2025: Motie GroenLinks – Onderzoek restauratiefonds

Peilpunten

1. Bent u het eens met de voorstellen voor vernieuwing van de **procedures en werkwijzen**?
2. Bent u het eens dat een **nieuw uitgangspunt voor regels en kaders** aan het monumentenbeleid wordt toegevoegd, namelijk “energiezuinig maken met respect voor de monumentwaarden”?
3. Wilt u **gelijke regels** tussen rijks- en gemeentelijke monumenten (dominante bouwwerken) als uitgangspunt loslaten?
4. Bent u het eens met de **specifieke voorstellen** voor wijziging van de regels en kaders met betrekking tot kozijnen, beglazing en zonnepanelen?

Vernieuwing monumentenbeleid via 3 sporen

- Verbetering van procedures en werkwijzen
- Transparanter maken en versoepelen van regels en kaders
 - *In dit peilvoorstel:* *Kozijnen, beglazing en zonnepanelen*
 - *1^e kwartaal 2026:* *Andere bouwdelen*
- Uitgebreidere ondersteunings- en stimuleringsstrategie
 - *1^e kwartaal 2026:* *Eerste uitwerking*

Verbetering van procedures en werkwijzen

Doelen

- Betere ondersteuning voor initiatiefnemers
- Duidelijkere afwegingskaders
- Transparante en integrale beoordeling
 - Afwegen van diverse belangen
 - Daarmee: Zo objectief mogelijk

Concrete acties

Proactieve aanpak met meer ondersteuning en advies voor eigenaren en ontwikkelaars aan de voorkant

- 1 januari 2026: Online inplannen van “keukentafelgesprekken” met een monumentenadviseur voorafgaand aan de fase van een formeel vergunproces

Meer voorspelbaarheid, transparantie en integraliteit

- 1 maart 2026: Helderheid over aan te leveren stukken, tijd en kosten als over de wijze van afwegen.

Samenwerking

- 1^e en 2^e kwartaal 2026: Nadere afspraken met grotere vastgoedeigenaren, zoals woningcorporaties

28 januari 2026: Raadsinformatiesessie over het bredere vergunproces

Transparanter maken en versoepelen van regels en kaders (1)

- Algemene uitgangspunten
 - *Energiezuinig en aardgasvrij maken met respect voor de monumentwaarden*
 - *Uniforme regels voor rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten (dominante bouwwerken)*
 - *Huidige praktijk*
 - *Landelijke richtlijnen*
 - *Onderscheid zegt als zodanig niks over monumentale waarde*

Transparanter maken en versoepelen van regels en kaders (2)

- Kozijnen en beglazing (kern van 9 keuzes)
 - *Meer ruimte voor isolerende maatregelen*
 - *Meer mogelijkheden voor vervanging van kozijnen en beglazing bij behoud van detaillering en uitstraling*
 - *Meer inzicht via afwegingskader*
- Zonnepanelen (kern van 6 varianten)
 - *Meer mogelijkheden voor plaatsing zonnepanelen*
 - *Meer duidelijkheid hoe het wél kan*

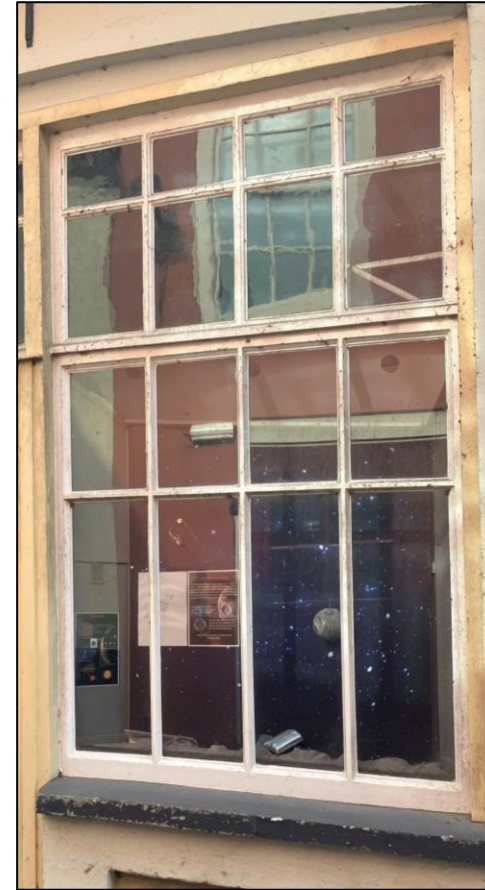
Verruiming bij vervanging van kozijnen

Kunststof voor kunststof: Stedenbouwkundige kwaliteit groter dan architectonische waarden

Verruiming waarbij getrokken glas mag worden vervangen

Afweging 1

Is het aanvaardbaar om glas te vervangen?

Ja, indien:

- Floatglas;
- Blank getrokken glas;
- Modern glas, zoals dubbel glas.

Nee, indien:

- Handmatig vervaardigd en bewerkt glas, bijvoorbeeld historisch schijfenglas, gegoten glas, en cilinderglas. (Kijk voor een overzicht van bijzondere glassoorten op de [Kennissbank](#) van de RCE).

* Glas-in-lood mag worden ingepast in dubbel glas, indien het geen gebrandschilderd of hoog monumentaal glas betreft en de afmeting en detaillering van het kozijn dit toelaat (zie kader bij 'technisch')

START

Ja

Afweging 2:

Aanleiding om te overwegen om het raam integraal te vernieuwen?

Welke aspecten zijn van belang?

- Het venster en/of raam heeft een indifferente waarde*;
- De technische staat van het raam is dusdanig slecht dat meer dan de helft vervangen moet worden.

* In sommige gevallen is een maatwerkoplossing denkbaar. Bijvoorbeeld wanneer de beeldkwaliteit voor de gevel als geheel hoger is dan de monumentwaarden van het kozijn op zichzelf, beeldherstel wordt toegepast en kwaliteit wordt toegevoegd.

Ja

Is er sprake van verduurzaming van seriematige wooncomplexen na 1950?

nee

Ja

Zijn de volgende kenmerken van toepassing?

- Kunststof kozijnen aanwezig, en
- Geen originele kozijnen aanwezig, en
- De stedenbouwkundige kwaliteit groter is dan de architectonische waarden.

nee

* Indifferente monumentwaarde: van weinig of geen belang voor het karakter, de structuur of de betekenis van het object. Dit moet via bouwhistorisch onderzoek worden aangetoond.

Ja

Het houten kozijn mag vervangen worden door een nieuw houten kozijn o.b.v. historisch onderzoek conform bestaand of met gedeeltelijke reconstructie:

- De dikte van het hout kan aangepast worden aan de dikte van de beglazing, met beeldbehoud en passende detaillering;
- De sponning mag dieper worden;
- Zwarte afstandhouders in het glas zijn verplicht;
- Openingswijze als bestaand uitvoeren
- Naast eiken of grenen is Europees hardhout of soorten zoals Accoya en Western Red Cedar een optie. Tropisch hardhout is niet toegestaan;
- Imitatie stopverfprofiel in kozijn toegestaan;
- Wiener Sprossen en plakroeden soms toegestaan;
- Bij zonder hang- en sluitwerk behouden.

OF

Het stalen kozijn mag vervangen worden door een stalen kozijn

- Thermisch ontkoppelde stalen profielen die de bestaande detaillering nauwkeurig benaderen zijn het meest wenselijk.

nee

Technisch

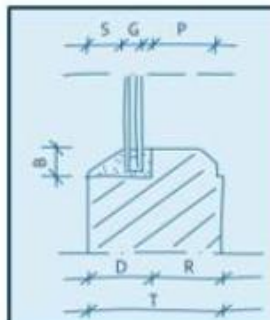
Past het nieuwe glas in het houten historisch venster?

Dit is afhankelijk van de afmetingen (nodig vanwege stevigheid en beeldkwaliteit):

- Diepte stopverfrand (S) ≥ 8 mm.
- Plat deel (P) ≥ 5 mm.
- Resterende afmeting raamhout (R) ≥ 14 mm of $\geq 40\%$ totale dikte raamhout (T).

De volgende isolerende glastypen zijn mogelijk indien de dikte van het kozijn, sponning en raamvleugels dit toelaten:

- Dun dubbel glas (+/- 10 mm)
 - bij sponningdiepte (D) van 21 mm (=8mm stopverf (S), 12mm glas (G), 1 mm beglazingskit).
- Vacuümglas of gelamineerd isolatieglas (+/- 7mm)
 - bij een sponningdiepte (D) van 16 mm (= 8mm stopverf, 7mm glas, 1mm beglazingskit). Rekening houden met de bouw fysische balans van het gebouw omdat het glas soms té goed isoleert.
- HR++ glas (+/- 22mm)
 - bij een sponningdiepte (D) van 31 mm (= 8mm stopverf, 22mm glas, 1mm beglazingskit).
- Triple glas (+/- 34 mm) > past vanwege de dikte niet in het historisch kozijn
- Frezen mag mits profilering behouden blijft. Glaslatten zijn niet toegestaan.
- Het glas moet passen in metalen of houten roeden en de raamvleugels moeten het gewicht constructief kunnen dragen.
- Getrokken glas is geen verplichting meer. Wel kunnen er eisen gesteld worden over kleur en spiegeling.

Ja

Het glas mag vervangen worden

nee

Is het interieur rondom de gevelopeningen monumentaal waardevol?

nee

ja

Kunststof kozijnen mogen door kunststof kozijnen worden vervangen, mits:

- beeldherstel in de planvorming is opgenomen door bijvoorbeeld het terugbrengen van vensterindeling en gootdetails.

Binnen voorzetraam met isolerende beglazing plaatsen.

- De vensterindeling mag niet conflicteren met het bestaande venster;
- De buitenramen en binnenluiken moeten open kunnen.

Samen met duurzaamheids- en monumentenspecialist zoeken naar een maatwerkoplossing.

Gemeente
Maastricht

Zonnepanelen aan zichtbare zijde

Zonnepanelen: Zorgvuldig legplan

Voorzijde, behalve prominente zichtlocaties

Achterzijde

Achterzijde

Peilpunten

1. Bent u het eens met de voorstellen voor vernieuwing van de **procedures en werkwijzen**?
2. Bent u het eens dat een **nieuw uitgangspunt voor regels en kaders** aan het monumentenbeleid wordt toegevoegd, namelijk “energiezuinig maken met respect voor de monumentwaarden”?
3. Wilt u **gelijke regels** tussen rijks- en gemeentelijke monumenten (dominante bouwwerken) als uitgangspunt loslaten?
4. Bent u het eens met de **specifieke voorstellen** voor wijziging van de regels en kaders met betrekking tot kozijnen, beglazing en zonnepanelen?

Vervolgstappen

- 28 januari 2026: Raadsinformatiesessie Vergunproces
Deze sessie gaat over het bredere vergunproces, maar dit raakt ook het monumentenbeleid
- 1^e kwartaal 2026: Raadsinformatiebrief
Terugkoppeling hoe het college het resultaat van de peiling en de suggesties van de raad meeneemt in de definitieve wijziging van de regels en kaders
- 1^e kwartaal 2026: Tweede serie voorstellen
Uitwerking van “regels en kaders” voor andere bouwdelen (vloer, gevel, dak en installaties) en eerste uitwerking van de “ondersteunings- en stimuleringsstrategie”
- 2^e kwartaal 2026: Notitie "Verbetering betaalbaarheid"
- 2^e kwartaal 2026: Collegebesluit monumentenbeleid

Bedankt voor
uw aandacht